

Budget 2017

Verksamhetsplan 2018-2019

Antagen av Kommunfullmäktige 2016-09-26

Götene kommun

Budgetens struktur

Politisk kommentar

En kommun för alla	3
------------------------------	---

Planeringsförutsättningar och mål

Planeringsförutsättningar	4
- Beräkningsförutsättningar	5
- Befolkningsförändringar per verksamhet	6
- Skatteintäkter	6
- Investeringsram	6
Finansiella mål	7
- God ekonomisk hushållning	7
- Övriga finansiella mål	8
- Balanskravsresultat och resultat- utjämningsfond	9
Strategiska mål	10

Budgetsammanställning

Resultatbudget	11
Balansbudget	12
Finansieringsbudget	13
Budget och verksamhetsplan	14
- Specifikation av tillfälliga budgetposter	15
Investeringar	16
- Förutsättningar	16
- Kommunstyrelse	16
- Barn- och utbildningsnämnd	18
- Socialnämnd	18
- Nämnden för service och teknik	19

Foto omslagets baksida: Mikael Lundgren.
Foto omslagets framsida övre bild: Daniel Ström.
Foto omslagets framsida nedre bild: Atelje Solbritt.
Produktion: Hatech i Trollhättan.
Tryck: Lenanders Grafiska AB - Kalmar

Budget för respektive nämnd

Kommunstyrelsen	20
Barn- och utbildningsnämnden	21
Socialnämnden	22
Nämnder i samverkan med andra kommuner	22

Bilagor

Bilaga 1. Budgetram förändring 2016-2017	23
Bilaga 2. Specifikation för effektiviseringar och prioriteringar	24
Bilaga 3. Uppdrag	25
- Kommunstyrelsen	25
- Barn och utbildningsnämnden	25
- Socialnämnden	25
- Nämnden för service och teknik (gemensam Skara - Götene)	25
- GöteneBostäder	25
- Götene Vatten och Värme	25
Bilaga 4. Sammanträdesprotokoll 2016-09-26	26

Värmeverket vid Arlas våtmark.

Foto: Mikael Lundgren.

En kommun för alla

Vi vill att Götene kommun ska vara en välkomnande och attraktiv kommun för människor att bo i, för företag att etablera sig i och för turister att besöka.

Götene kommuns budget är tagen med fokus på kommuninvånarens bästa. Kommunens budget på 710 miljoner kronor har fördelats mellan kommunens olika verksamheter och visar ett budgetresultat på 7,9 miljoner kronor (mnkr).

Budgeten utgör kommunens viktigaste styrdokument och uttrycker kommunfullmäktiges uppdrag till nämnder och styrelser. Kommunfullmäktige ger med sitt beslut om budgeten förutsättningar för styrelser och nämnder att bedriva verksamhet genom att ställa ekonomiska resurser till förfogande. Samtliga verksamheter ska aktivt arbeta med strategiska och prioriterade mål. Vår utgångspunkt i arbetet för framtiden grundar sig i socioekonomiskt perspektiv som främjar barn och unga vuxnas hälsa och det friska åldrandet.

Barnen är vår framtid, den viktigaste investering vi kan göra är att se till att varje barn och elev ges möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar samt ge en trygg uppväxt och ett gott liv. Alla elever ska gå ur skolan med godkända betyg. Vi ska vara en attraktiv skolkommun med moderna skollokaler och duktiga pedagoger.

Götene befolkning blir allt äldre och det innebär att fler personer kommer att behöva vård och omsorg. Äldreomsorgen ska bygga på respekt för äldre kvinnors och mäns rätt till självbestämmande och integritet. Det innebär inflytande över sina liv och delaktighet i utformningen av sin omsorg. Tillgången till bostäder för äldre är viktigt för att samhället ska klara den demografiska utvecklingen. Tillgången till en plats i särskilt boende är också central för den som behöver en sådan. Kommunen ska stödja det friska åldrandet genom aktiviteter som stärker hälsa och social gemenskap.

Omsorgen för personer med funktionsnedsättning står inför en omställning där allt fler nya grupper söker stöd. Vårt ansvar är att tillhandahålla ett individuellt utformat socialt stöd för att möjliggöra ett eget boende, en sysselsättning som är meningsfull för individen och en utvecklande samvaro.

En framgångsrik integration bidrar till kommunens attraktivitet och kan på så sätt både främja inflyttning och ge invånare som trivs och utvecklas. Integration skapas då människor av olika ursprung men med likvärdiga livschanser möts, blandas och berikar varandras erfarenheter. Tidiga insatser kring de familjer, barn och ungdomar som drabbats hårdast av social utsatthet och arbetslöshet är avgörande för allas rätt till ett gott liv. Höga sjuktal i samhället och en ökande andel hushåll med försörjningsstöd ska mötas med åtgärder för ett hållbart yrkesliv och jobbskapande åtgärder.

Medborgarna ska uppleva att de har goda möjligheter att utöva sina fritidsintressen som till exempel friluftsliv, föreningsliv,

Åsa Karlsson – Kommunalsråd.

Foto: Adrian Braekke.

kultur och sport. Kulturverksamheten skall fortsätta att söka samarbetspartners för ett rikt kulturutbud. Kommunens arbete för fritidsverksamhet för ungdomar utanför det traditionella föreningslivet är en viktig del av det förebyggande arbetet. Biblioteket ska vara en kulturell mötesplats och utvecklas i sin roll som informations- och upplevelsecentrum.

Vi måste medvetet satsa på att ha en framsynt boende- och infrastrukturplanering som skapar goda livsmiljöer, trivsel och samhörighet. Näringslivsklimatet i kommunen ska vara i toppklass, där ett bra samarbete med näringsliv, besöksnäring och handel är avgörande framgångsfaktorer.

Götene kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där man gärna söker anställning, utvecklas och trivs på sin arbetsplats. Vi är en arbetsgivare som kan attrahera, behålla och utveckla medarbetare och därigenom möta kommunens invånare med kompetent och engagerad personal i en väl fungerande organisation.

För att uppnå vår målsättning prioriterar vi ett gott ledarskap, kompetens, organisationsutveckling, medbestämmande, hälsa, arbetsmiljö, jämställdhet och mångfald. Vår utgångspunkt är att tillsammans med anställda finna former för att utföra kommunens uppgifter efter fattade beslut och uppdrag samt med lyhördhet för kommuninvånarnas behov.

Mål och budget 2017–2019 innehåller viktiga satsningar som också är investeringar för framtidens Götene.

Åsa Karlsson

Kommunalsråd

Planeringsförutsättningar

Kommunens attraktivitet för nuvarande och kommande invånare, företag, föreningar, besökare och anställda är avgörande för kommunens framtida utveckling. En kommunal verksamhet i toppklass, goda livsmiljöer, ett rikt och varierat närings- och föreningsliv är framgångsfaktorer för nöjda invånare. Tillsammans, inom kommunen och i samverkan med andra, skapar vi förutsättningar för detta.

Samhället förändras kontinuerligt. En fortlöpande utveckling av E-tjänster, informations- och kommunikationsteknik är nödvändig. Anpassning till nya nationella och lokala mål, nya krav och ändrade planeringsförutsättningar kräver flexibilitet.

Sveriges miljö kvalitetsmål och hållbarhetsfrågor berör alla och förutsätter ett brett samarbete i hela samhället om effekter ska nås. Frågorna är komplexa men kräver också reella insatser lokalt. Genom Biosfärområdet Vänerskärgrården-Kinneulle har Götene, tillsammans med Lidköping och Mariestad, unika möjligheter. Med det följer också ett stort ansvar att utveckla området långsiktigt hållbart, inte bara ur miljösynpunkt, utan också socialt och ekonomiskt.

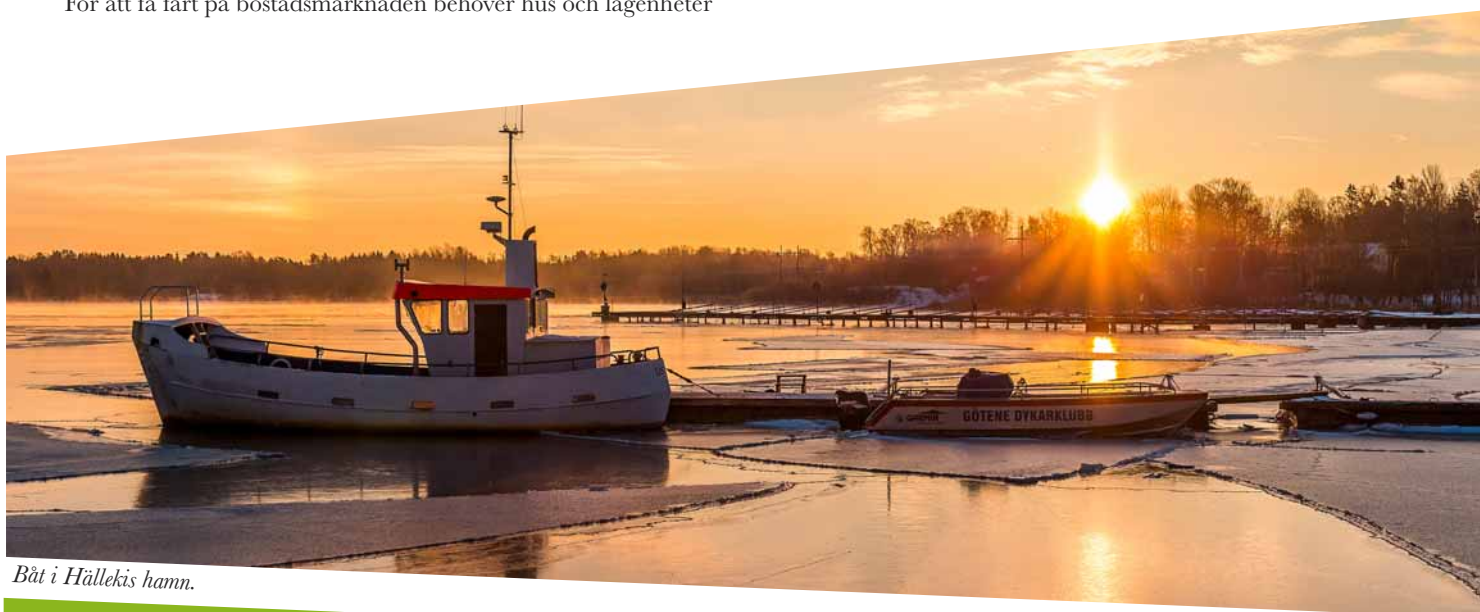
Den allmänna ohälsan är oroväckande hög och det är därför viktigt att skapa förutsättningar för en positiv folkhälsoutveckling och ett hållbart arbetsliv. Insatser för att förebygga den arbetsrelaterade ohälsan och minska risken för att arbetstagare skadas eller slits ut är nödvändiga. Det måste finnas förutsättningar att också de med sviktande hälsa eller funktionsnedsättningar kan vara med och bidra. Götene kommun måste fortsätta vara och utvecklas som attraktiv arbetsgivare. Detta är en förutsättning för att konkurrera om framtidens medarbetare.

En annan utmaning för kommunen handlar om den bostadsbrist som råder. Det blir allt fler äldre i vår kommun som har behov av särskilt boende (äldreboende) och trygghetslägenheter. För att få fart på bostadsmarknaden behöver hus och lägenheter

som idag innehas av äldre att frigöras, så att vi kan få fler att flytta till Götene. Vi har en del yngre som vill ha eget boende och det är brist på mindre lägenheter i kommunen. Vårt kommunala bostadsbolag har idag drygt 200 personer i kö för en bostad.

Verksamheterna har till stora delar samma lokalbehov 2017 som under 2016, men såväl på kort sikt som på lång sikt finns flera komplexa planeringsfrågor. Den verksamhetsutveckling som har/kan komma att ha en väsentlig påverkan på långsiktig lokalplanering är

- Flyktingsituationen och avtal med Migrationsverket påverkar både behov av bostäder samt lokalbehov inom förskola och skola.
- Skolinspektionens beslut att ge Broholmskolan tillstånd att starta friskola i Götene kommun.
- Utökad förskoleverksamhet i Källby till följd av nya bostadsområden.
- Kombinerad SFI- och omvårdnadsutbildning som planeras att förläggas till Götene tätort.
- Efterfrågan på äldreboendeplatser och trygghetslägenheter.
- Utvecklingsarbete avseende daglig verksamhet LSS.
- Utredning om boende och boendestöd till vuxna personer med olika svårigheter, hemlöshet, missbruksproblem eller funktionsnedsättning. Utredningen ska vara klar i december 2016.
- Musikskolans lokalisering till Götene tätort och målet att utveckla en kulturskola.

Båt i Hällekis hamn.

Foto: Mikael Lundgren.

Beräkningsförutsättningar

Respektive nämnds verksamhetsbudget för 2016 har använts som bas i arbetet med budget för åren 2017 till 2019. Kostnader och intäkter har antagits förändras enligt nedanstående tabell.

Budgetår	2016	2017	2018	2019
Skattesats	21,77	21,77	21,77	21,77
Invånarantal	13 132	13 223	13 293	13 335
Uppräkning externa intäkter	0	0	0	0
Uppräkning interna intäkter	1,5 %	1,6 %	3,1 %	2,7 %
Kostnadsuppräkning	1,5 %	1,6 %	3,1 %	2,7 %
Externa kostnader, personalkostnadsandel timlöner	3,2 %	3,4 %	3,6 %	3,7 %
Lönekostnader				
Timlöner	3,2 %	3,4 %	3,6 %	3,7 %
Personalomkostnadspålägg	38,96	38,93	38,93	38,93
Internränta	2,4 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Budgeterat resultat		2 %	2 %	2 %

Uppgifterna för KPI och löneutveckling för 2017-2019 är från SKLs cirkulär 16:45.

Skattesatsen föreslås vara oförändrad under budgetperioden.

Invånarantal För 2016 anges faktiskt invånarantal 1 november 2015 som är basen för skatteintäkterna år 2016. För åren 2017-2019 baseras invånarantalet på SCBs befolkningsprognos med 2015-12-31 som bas.

Externa intäkter räknas inte upp, då de till stor del består av avgifter som är styrda av maxtaxor samt bidrag.

Interna intäkter räknas upp med samma procentsats som kostnader, vilket motsvarar Sveriges kommuner och landstings (SKL) prognos för konsumentprisindex (KPI).

Externa kostnader med hög personalkostnadsandel, exempelvis lokalvård och gymnasieskola, räknas personalkostnadsandelen upp med SKLs prognos för timlöner.

Lönekostnader inom kommunen räknas upp med SKLs prognos för timlöner.

Personalomkostnadspålägg som tas fram av SKL täcker arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring samt kostnader för avtalspensioner. Utöver dessa föreslås ett pålägg på 0,5 procent för att täcka kostnadsökning av sparade semesterdagar.

Internränta syftar till att visa den genomsnittliga finansieringskostnaden för investeringar. Föreslagen internränta motsvarar SKLs förväntningar av låneränteläget för kommunsverige och finns angiven i cirkulär 16:6.

Budgeterat resultat anges som en procentuell andel av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet är ett resultat på 2%. Till följd av att prognosen för skatteintäkter och generella statsbidrag sänktes i augusti, efter att budgetberedningen arbetat med effektiviseringar och prioriteringar, bestämdes att ett lägre budgeterat resultat accepteras år 2017.

Befolkningsförändringar per verksamhet

Antalet invånare i olika åldrar påverkar olika verksamheters kostnadsutveckling. Budgeten för planeringsperioden justeras utifrån befolkningsprognos. Inom gymnasieskolan antas förändringen ha

effekt till 100 procent och för övriga verksamheter med 75 procent. För förskola, grundskola och gymnasieskola har hänsyn tagits till variation mellan vår- respektive hösttermin. Tabellen visar prognos för antal invånare.

Verksamhet	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Förskola, 1-5 år	821	825	835	842
Grundskola, 6-15 år	1 513	1 533	1 539	1 545
Gymnasieskola, 16-18 år	463	462	466	465
Äldreomsorg, 80 + år	762	768	789	807

Skatteintäkter

Budget för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung baseras på Sveriges kommuner och landstings prognos i cirkulär 16:45, daterad 2016-08-15.

behov, bland annat av renoveringar samt om- och tillbyggnader främst till följd av verksamhetsutökning, planeras för investeringar på 172,5 mnkr inom kommunen för perioden 2017-2020. Utöver detta planeras för utökning av platser för särskilt boende. Den investeringen genomförs av Götene Äldrehem.

Investeringsram

Investeringar planeras för en fyraårsperiod. Målet är en investeringsram på 160 mnkr för planeringsperioden. Till följd av stora

Kinnekullebanan våren 2016.

Foto: Mikael Lundgren.

Finansiella mål

Varje generation bör bära kostnaderna för den service som den generationen konsumerar. Det innebär att resultatnivån över tiden måste säkerställa förmågan att även i framtiden producera service på nuvarande nivå. Ett överskott i verksamheten skapar också ett handlingsutrymme för att utveckla den kommunala verksamheten. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att det egna kapitalet inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige i Götene har 2013-09-23 antagit följande mål för god ekonomisk hushållning. Resultatet ska vara så högt att:

- 1) Värdet på kommunens egna kapital säkerställs
- 2) Verkliga pensionskostnader täcks
- 3) Självfinansiering av investeringar uppnås

Resultatmål enligt god ekonomisk hushållning blir då enligt följande:

1. För att säkerställa värdet på kommunens egna kapital behöver resultatet minst motsvara inflationen för året. Det egna kapitalet är budgeterat till 310,6 mnkr 2016-12-31. För år 2017 förväntas konsumentprisindex utvecklas med 1,6 procent. Det innebär att resultatet behöver vara 5,0

mnkr ($310,6 * 1,6\%$) för att säkerställa värdet på det egna kapitalet år 2017.

2. I Götene kommun, liksom i flertalet andra kommuner, redovisas pensioner intjänade före 1998 utanför balansräkningen, som en ansvarsförbindelse. Det innebär att trots att värdet på dessa pensioner förändras påverkas inte bokförda pensionskostnader. För att täcka verkliga pensionskostnader behöver resultatet vara minst lika stort som den genomsnittliga förändringen av ansvarsförbindelsen under de senaste fem åren. Av kommande tabell framgår att ansvarsförbindelsen prognostiseras att minska med i genomsnitt 1,1 mnkr för åren 2013-2017. Det betyder att verkliga pensionskostnader täcks om resultatet är bättre än -1,1 mnkr år 2017.

År	Förändring ansvarsförbindelse
2013	+18,9 mnkr
2014	-13,1 mnkr
2015	-4,1 mnkr
2016, prognos	-5,6 mnkr
2017, prognos	-1,4 mnkr
Genomsnitt år 2013-2017	- 1,1 mnkr

3. Självfinansiering av investeringar uppnås när årets resultat tillsammans med årets avskrivningar är högre än årets investeringar. Självfinansiering räknas, när det gäller god ekonomisk hushållning, för en period på fyra år.

År	Årets resultat (mnkr)	Årets avskrivningar (mnkr)	Summa resultat och avskrivningar	Årets investeringar (mnkr)	Självfinansieringsgrad
2014-2016	21,7	52,4	74,1	191,4	39 %
2017 budget	7,9	21,2	29,1	46,6	62 %
2014-2017	29,6	73,6	103,2	238,0	43 %

Med budgetförslaget uppnås inte självfinansiering. Antingen behöver resultatet vara högre eller också måste investeringsnivån vara lägre. Självfinansiering uppnås vid ett resultat 2017 på 142,7 mnkr (investeringar 2014-2017 minus avskrivningar 2014-2017 minus årets resultat 2014-2016).

Sammanfattningsvis betyder det att för att uppnå god ekonomisk hushållning behöver resultatet år 2017 vara 146,6 mnkr (5,0-1,1+142,7). God ekonomisk hushållning uppnås inte för något av åren under planeringsperioden. Svårighet att uppnå god ekonomisk hushållning under planeringsperioden påverkas främst av stort behov av investeringar och därmed svårigheter att uppnå 100 procent självfinansiering av investeringar.

God ekonomisk hushållning, resultatmål (mnkr)	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
1. Säkerställa värdet på eget kapital	5,0	10,3	9,4
2. Täcka verkliga pensionskostnader	-1,1	-5,1	-2,4
3. Självfinansiering av investeringar	142,7	138,7	117,9
Summa resultatmål	146,6	143,9	124,9
Budgeterat resultat	7,9	14,7	15,0

Övriga finansiella mål

Skattesatsen ska hållas oförändrad

Kommunens kapacitet eller potential kan analyseras genom att jämföra kommunens skattesats med andra kommuner, både i riket och i närområdet. En låg skattesats utgör normalt en potential att kunna förbättra kommunens resultat via skattehöjning. Skattesatsen år 2016 i Götene kommun är något lägre än medelvärdet för varuproducerande kommuner, men högre än i regionen, Skaraborg och riket.

Skattesats till kommun (procent)	2016
Götene	21,77
Skaraborg	21,49
Varuproducerande kommuner, ovägt medel	21,88
Västra Götalands län, ovägt medel	21,63
Alla kommuner, ovägt medel	21,64

Soliditeten inklusive pensionskulden ska vara positiv och förbättras

Soliditeten är ett viktigt mått för att bedöma kommunens ekonomiska styrka ur ett längre perspektiv. Måttet anger hur stor andel av de totala tillgångarna som finansierats med eget kapital. Ju högre soliditet, desto starkare finansiell handlingsberedskap på lång sikt har kommunen.

	Bokslut 2015	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Soliditet	7,5%	7,6%	10,5%	12,8%	14,5%

Soliditeten förväntas öka under planeringsperioden.

Balanskravsresultat och resultatutjämningsfond

Balanskravsjustering innebär att realisationsvinst och realisationsförlust räknas bort från årets resultat.

(mnkr)	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Årets resultat	12,3	6,7	7,9	14,7	15,0
Realisationsvinst					
Realisationsförlust					
Nedskrivning till följd av strukturförändring	13,5				
Resultat efter balanskravsjustering	25,8	6,7	7,9	14,7	15,0

Skatteunderlagsutvecklingen under planeringsperioden väntas vara högre än genomsnittet för de senaste 10 åren. Det innebär att resultatutjämningsfond inte kan användas och att resultat efter balanskravsjustering måste vara positivt.

Dags för promenad.

Foto: Atelé Solbritt.

Strategiska mål

För 2016-2018 har kommunfullmäktige beslutat om sju stycken strategiska mål.

Mål	Indikator
Götene kommun är en klimat- och miljömedveten kommun.	Götene kommun arbetar för en giftfri vardag utifrån den nationella handlingsplanen.
	Götene kommun arbetar med att minska kommunens miljöpåverkan utifrån de svenska miljömålen som gäller för kommunen.
	Götene kommun har en aktuell lokal klimatanpassningsbeskrivning i antagen risk- och sårbarhetsstrategi.
Götene kommun är ett tillgängligt samhälle för alla.	Kommunen arbetar aktivt med tillgänglighet i offentlig miljö och inom kultur- och friluftsliv.
	Kommunens information genom hemsida och sociala medier används, upplevs lätt att hitta och upplevs värdefull.
	Tillgänglighetsdatabasens information används och upplevs värdefull.
Götene kommun arbetar för en hållbar tillväxt som gör att människor vill bo och verka här.	Medborgarna är nöjda med Götene kommun som en plats att bo och leva på.
	Medborgarna är mycket nöjda med kommunens verksamheter.
	Näringslivsklimatet i kommunen är i toppklass – näringslivet har stort förtroende för kommunens planering, service och myndighetsutövning.
	Positiv utveckling avseende arbetstillfällen i kommunen.
Götene kommun är en attraktiv arbetsgivare med ett tydligt ledarskap och stolta medarbetare.	Medarbetare är nöjda med kommunen som arbetsgivare.
	Medarbetarna upplever ett bra samarbete på arbetsplatsen.
	Medarbetare upplever ett tydligt ledarskap.
	Kommunen arbetar med åtgärder för en minskad sjukfrånvaro.
Götene kommun har ett socioekonomiskt perspektiv som främjar barn och unga vuxnas hälsa och det friska åldrandet.	Kommunen arbetar med tidiga och förebyggande insatser inom skola, förskola och omsorg.
	Eleverna har en positiv syn på skolan och undervisningen. De upplever trygghet, stöd av lärarna och de vet hur det går i skolarbetet.
	Kommunen medverkar i ett aktivt arbete för unga vuxnas arbete och sysselsättning.
	Kommunen stödjer det friska åldrandet genom aktiviteter som stärker hälsa och social gemenskap.
Götene kommuns medborgare har inflytande och delaktighet och får ett bemötande av högsta klass.	Medborgarna är nöjda med dialog, inflytande och delaktighet.
	Medborgarna är mycket nöjda med bemötande.
	Svar på medborgarförslag, påverkansförslag, felanmälningar, mail, telefonförfrågningar/motsvarande handläggs utifrån de rutiner och tidsgränser som är fastställda och i dialog med den som kontaktat kommunen.
Götene kommun stödjer en god folkhälsoutveckling och förbättrad livskvalitet för kommunens invånare genom förebyggande och hälsofrämjande insatser i samverkan.	Förbättrade sjukpenningtal bland kommunens invånare.
	Kommunen har en aktiv samverkan med hälso- och sjukvård, tandvård, polis, arbetsförmedling m fl samhällsorgan och med kyrkliga organisationer, studieförbund, föreningar och näringsliv.

Resultatbudget

Resultatbudgeten visar det finansiella resultatet under en viss tidsperiod och förklarar hur det har uppkommit. Beräknade kostnader utgörs av verksamhetens nettokostnader och beräknade avskrivningar för befintliga och planerade investeringar. Intäkterna består i huvudsak av skatteintäkter och statliga bidrag. Genom att minska de totala intäkterna med de totala kostnaderna framkommer förändringen av det egna kapitalet (årets resultat). Samma

resultat framkommer också genom att jämföra det egna kapitalet i balansbudgeten i två på varandra följande år. Förändringen av eget kapital är förbindelselänken mellan resultat- och balansbudgeten.

För 2017 budgeteras ett resultat på +7,9 mnkr, vilket motsvarar 1,1 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

(mnkr)	Redovisning 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar	-625,0	-667,5	-689,0	-695,6	-706,0
Avskrivningar	-29,8	-20,3	-21,2	-23,3	-26,2
Verksamhetens nettokostnader	-654,8	-687,8	-710,2	-718,9	-732,2
Skatteintäkter	532,1	551,0	570,5	590,4	611,2
Generella statsbidrag o utjämning	133,5	144,0	149,7	146,3	140,0
Finansiella intäkter	1,8	1,0	1,2	1,2	1,2
Finansiella kostnader	-0,3	-1,5	-1,5	-2,5	-3,4
Resultat före extraordinära poster	12,3	6,7	9,7	16,5	16,8
Extraordinära kostnader/intäkter			-1,8	-1,8	-1,8
Resultat före skatt	12,3	6,7	7,9	14,7	15,0
Skattekostnad					
Årets resultat	12,3	6,7	7,9	14,7	15,0

Järnvägen mellan Lundsbrunn och Skara, vid Dala kvarn.

Foto: Mikael Lundgren.

Balansbudget

Balansbudgeten beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. En ögonblicksbild som visar kommunens tillgångar och skulder. Balansbudgeten visar hur kapital använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder och eget kapital). En kommun kan i princip skaffa kapital på två sätt, dels genom att låna pengar utifrån (främmande kapital/skulder), dels genom att finansiera tillgångar med egna medel som erhålls genom att verk-

samheterna har lämnat ett "överskott" (eget kapital). Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör det egna kapitalet.

Under planeringsperioden väntas anläggningstillgångarna öka med cirka 80 mnkr jämfört med 2016 till följd av investeringar. Skulderna väntas öka med cirka 45 mnkr under samma tidsperiod.

(mnkr)	Kommunen 2015-12-31	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	388,4	467,2	497,1	519,6	546,7
Omsättningstillgångar	120,3	67,5	81,7	81,9	81,8
Summa tillgångar	508,7	534,7	578,8	601,5	628,5
Eget kapital och skulder					
Eget kapital	317,0	310,6	331,6	346,3	361,3
Avsättningar för pensioner mm	55,7	56,3	55,7	55,7	55,7
Skulder	136,0	167,8	191,5	199,5	211,5
Summa eget kapital och skulder	508,7	534,7	578,8	601,5	628,5
Ansvarsförbindelse					
Pensionsförpliktelse	278,7	269,8	270,8	269,4	269,9

Blombergs bad med det kvarlämnade Vänersjöodjuret.

Foto: Mikael Lundgren.

Finansieringsbudget

Finansieringsbudgeten visar hur kommunen finansierar sin verksamhet och sina investeringar. Finansieringsbudgeten utgår från hur kommunen bedömer att faktiska in- och utbetalningar kommer att se ut, till skillnad från resultatbudgeten som visar beräknade intäkter och kostnader.

Under år 2017 budgeteras med investeringar på 46,6 mnkr. Av dessa finansieras 29,1 mnkr från verksamheten i form av budgeterat resultat, årets avskrivningar och förändring av avsättningar. Återstående 18,0 mnkr fås genom förändring av likvida medel och lån (medel från finansieringsverksamhet). Då delar av investeringarna måste finansieras genom förändring likvida medel och lån uppnås inte självfinansiering.

(mnkr)	Kommunen 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Medel från verksamheten					
Budgeterat resultat	12,3	6,7	7,9	14,7	15,0
Avskrivningar	29,7	20,3	21,2	23,3	26,2
Avsättningar, förändring under året	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortsiktiga fordringar/skulder, förändring	-16,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa medel från verksamheten	25,4	27,0	29,1	38,0	41,2
Använda medel					
Investeringar	-71,1	-92,5	-46,6	-45,8	-53,3
Summa använda medel	-71,1	-92,5	-46,6	-45,8	-53,3
Summa medel från finansieringsverksamhet	-4,6	29,2	18,0	8,0	12,0
Summa kassaflöde från kommunens verksamhet	-50,3	-36,3	0,5	0,2	-0,1
Likvida medel vid årets slut	39,6	0,1	1,0	1,2	1,1
Likvida medel, förändring under året	-50,3	-36,3	0,5	0,2	-0,1

Barn vid miljöstationen vid Arlas våtmark.

Foto: Mikael Lundgren.

Budget och verksamhetsplan

(mnkr)	Bokslut 2015	Detalj- budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Nämnd nettokostnader					
Kommunfullmäktige	-1,9	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Revisionsnämnd	-0,8	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Överförmyndare	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Kommunstyrelse	-67,9	-72,2	-77,8	-78,5	-79,1
Barn- och utbildningsnämnd	-295,6	-303,0	-307,5	-312,0	-315,5
Socialnämnd	-246,6	-249,3	-251,9	-258,8	-265,4
Nämnden för service och teknik	-18,2	-19,2	-19,8	-20,0	-20,3
Räddningsnämnd	-8,2	-8,9	-9,0	-9,3	-9,5
Budgetenhetsnetto	-640,3	-656,5	-669,9	-682,5	-693,7
Pers.kostn.ökn 2016		-10,4	-6,7	-6,7	-6,7
Pers.kostn.ökn 2017		0,0	-11,4	-15,2	-15,2
Pers.kostn.ökn 2018		0,0	0,0	-12,5	-16,7
Pers.kostn.ökn 2019		0,0	0,0	0,0	-13,3
Pensionskostnader	-12,5	-14,9	-15,4	-18,1	-16,3
Medfinansiering E20	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
Övrigt finansiering	-9,9 ¹⁾	0,5	0,0	0,0	0,0
Förändring volym, befolkningsstruktur			-3,5	-6,1	-9,3
Förändring kapitalkostnader		-2,5	-2,8	-5,4	-9,0
Justering för internränta	9,8	8,4	6,6	7,1	7,8
Tillf budgetposter		-10,6	-7,1	20,5	40,2
Res 1 - Verksamhetens nettokostnader	-654,7	-687,8	-712,0	-720,7	-734,0
Skatteintäkter	532,1	551,0	570,5	590,4	611,2
Generella statsbidrag o utjämning	133,5	144,0	149,7	146,3	140,0
Finansiella intäkter	1,8	1,0	1,2	1,2	1,2
Finansiella kostnader	-0,3	-1,5	-1,5	-2,5	-3,4
Jämförelsestörande poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Res 2 - Res efter skatteintäkter och finansnetto	12,3	6,7	7,9	14,7	15,0
Extraordinära intäkter / kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Res 3 - Förändring av eget kapital	12,3	6,7	7,9	14,7	15,0
<i>% av skatt och statsbidrag</i>			1,10%	2,00%	2,00%
<i>1% av skatt och statsbidrag (mnkr)</i>			7,2	7,4	7,5
<i>2% av skatt och statsbidrag (mnkr)</i>			14,4	14,7	15,0
<i>3% av skatt och statsbidrag (mnkr)</i>			21,6	22,1	22,5

I bilaga 1 och 2 redovisas förändringar mellan 2016 och 2017.

¹⁾ Nedskrivning Fornängskolan ingår med 13,5 mnkr

Specifikation av tillfälliga budgetposter

(mnkr)	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Kommunstyrelse			
KS-till förfogande:	-1,0	-1,0	-1,0
Verksamhetsöversyn		28,0	46,6
Val		-0,4	-0,6
Utbildning ny mandatperiod			-0,1
Rivning fastighet	-0,5		
VA Kinnekulle		-1,4	-1,4
Driftkostnad investeringar	-1,0	-1,0	-1,0
Tomhyra	-2,3	-2,3	-2,3
Personalkonsult - attraktiv arbetsgivare	-0,8	-0,8	
Barn- och utbildningsnämnd			
Studieresa till Auschwitz	-0,8		
Nämnden för service och teknik			
Attraktiva miljöer	-0,7	-0,7	
Summa tillfälliga budgetposter	-7,1	20,5	40,2

Kommunstyrelsen - till förfogande

Anslag som disponeras av kommunstyrelsen för oförutsedda kostnader.

Verksamhetsöversyn

Plan 2018-2019 visar att kommunens kostnader väntas öka mer än vad skatteintäkter och generella statsbidrag ökar. En verksamhetsöversyn, där kommunens intäkter och kostnader ses över, behöver göras.

Val

År 2018 genomförs val till riksdag, landsting och kommuner. Första året under en mandatperiod utgår ett partistöd för utbildning. År 2019 genomförs val till europaparlamentet.

Utbildning ny mandatperiod

I inledningen på en ny mandatperiod genomförs fler utbildningar.

Rivning fastighet

Det arbete med översyn av kommunens fastighetsinnehav som pågått de senaste åren fortsätter.

Vatten- och avloppsförslörjning Kinnekulle

En kommun är skyldig att anordna vatten- och avloppsförslörjning (VA) inom kommunen utifrån behov och möjligheter. Enligt den VA-plan som är under framtagande ska VA-nätet byggas ut på Kinnekulle under de närmaste åren. En del av dessa

kostnader ska betalas av de som är anslutna i det så kallade VA-kollektivet. Andra delar kan falla inom kommunens övergripande skyldighet och ska betalas av alla invånare gemensamt, vilka benämns som skattekollektivet.

Driftkostnad investeringar

Investeringarna leder till höjda kapitalkostnader och därmed höjda lokalhyror. Budget fördelas till hyrande verksamhet när investeringarna är genomförda.

Tomhyror

Tomhyror uppstår när en lokal inte nyttjas i avvaktan på en långsiktig lösning. Vissa tomma lokaler finns i Hällesäter och i Hällekis skola.

Personalkonsult - attraktiv arbetsgivare

Utökning för att arbeta med målet "Götene kommun är en attraktiv arbetsgivare med ett tydligt ledarskap och stolta medarbetare".

Studieresa till Auschwitz

Studieresa till Auschwitz för kommunens årskurs 9.

Attraktiva miljöer

Anslag för attraktiva miljöer med inriktning 0,20 mnkr vackra och trivsamma centrummiljöer, 0,35 mnkr gräsklippning och ogrärensning centrala ytor samt 0,15 mnkr fördelas mellan Lundsbrunn, Källby och Hällekis.

Investeringar

Förutsättningar

Alla belopp är i 2016 års prisnivå. För perioden 2017-2020 planeras för en total investeringsnivå på 172,8 varav 36,9 mnkr för år 2017.

Nämnd

(mnkr)	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kommunstyrelsen	10,0	4,4	17,5	12,3
Barn- och utbildningsnämnden	11,2	17,6	21,5	0,0
Socialnämnden	6,3	8,0	0,0	0,0
Nämnden för service och teknik	19,1	15,8	14,3	14,5
Summa	46,6	45,8	53,3	26,8

Kommunstyrelsen

(mnkr)	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Projekt totalt
Kommunövergripande funktioner	1,4	1,0	0,0	1,0	
Fritidslokal – inventarier	0,4				
Administrativa system	1,0	1,0		1,0	
Infrastruktur och bostadsförsörjning	7,3	2,0	16,7	8,0	
Götene bredbandsnät - områdesutbyggnad			0,7		
Götene bredbandsnät - UH nät och utrustning	0,3	0,3	0,1		
Götene bredbandsnät - stamnät	1,0	1,0	1,0	1,0	
Lundsbrunn GC-väg komplettering		0,7			
Klimatanpassning - markavvattning				2,0	
Koppling Nordskog - centrala Källby	1,0		14,1		15,1
Bostadsförsörjning	5,0		0,8	5,0	
Övrigt	0,8	0,9	0,3	2,8	
Utveckling centrummiljöer	0,3	0,3	0,3	0,3	
Torget 2c	0,1				
Gångstråk skogsplantering Götene	0,2				
Lekplatser - upprustning ^{*)}		0,6		0,6	
Väg upp till Utsiktstornet	0,2			0,2	
Hönsätters hamn vågbrytare				1,7	
Markinköp	0,5	0,5	0,5	0,5	
Markförvärv	0,5	0,5	0,5	0,5	

^{*)} Bidrag för lekplatser i socioekonomiskt utsatta områden.

Kommunövergripande funktioner

Möbler och inventarier till de nya och utökade ungdomslokaler planeras till 2017. Inom administration behöver upphandling och modernisering av system göras. System som är aktuella är ärendehanteringssystem, lönesystem samt utvecklat intranät.

Infrastruktur och bostadsförsörjning

För att möjliggöra utbyggnad av bredband där den fria marknaden inte ser lönsamhet behöver kommunen medverka. Även befintliga nät med tillhörande utrustning behöver utvecklas och förnyas. Enligt Infrastrukturplanen ska redundans skapas mellan Hällekis och Källby. Samordning för grävningssarbete planeras med VA-ledning.

Ansökan har lämnats in till Trafikverket för gemensamt projekt för gc-väg utmed Mariedalsvägen – Lundvägen, mellan hållplats och anslutning till Rosenvägen.

Förändringar har skett gällande regnfrekvenser och regnintensitet. Detta medför att regnvatten/markvatten behöver tas om hand på ett annat sätt framöver. Ett exempel är vattenmagasin, ovan och under jord, som kan minska riskerna för att stora regnmängder leder till översvämningar.

Utbyggnad av Nordskogsområdet, i kombination med Dafgårds utbyggnad, gör att ny förbindelse behövs mellan Nordskog och centrala Källby. Byggnation av bostadsområde behövs på en eller flera ställen i kommunen framöver. En sammanfattande utredning behövs för att påvisa var behov finns och byggnation sker lämpligast.

Övrigt

Många av kommunens lekplatser är till åren komna och utrustning behöver successivt bytas ut. Även utveckling av centrummiljöer kommer att ske gradvis. Nästa steg i arbetet med Götene tätorts centrummiljö berör utformning och utsmyckning av grönytan/parken i anslutning till torget.

Genom skogsplanteringen öster om Götene tätort ska ett gångstråk göras iordning. Syftet är att skapa möjlighet att promenera i tätortsnära skog även i ortens östra del.

Vägen till utsiktstornet måste underhållas, beloppet för 2017. Dessutom finns intresse från turistbolag om att besöka platsen för utsiktstornet och kungastenarna med buss. Detta kräver att anpassningar görs och att en vändplan skapas, vilket planeras till år 2020.

I Hönsätters hamn finns behov av ytterligare en form av flytbrygga som ska utgöra vågbrytare samt ge fler båtplatser.

Markinköp

Investeringsbudgeten för inköp av strategisk mark är 0,5 mnkr per år under planeringsperioden.

Rödhake i Lundsbrunn.

Foto: Mikael Lundgren.

Barn- och utbildningsnämnden

(mnkr)	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Projekt totalt
Förskola och skola	11,2	17,6	21,5	0,0	
Hällekis skola	10,0	5,0			27,0
Hällekis skola inventarier	1,2				
Förskola Källby		12,6	20,0		40,0
Förskola Källby , inventarier			1,5		

Förskola och skola

Renovering av Hällekis skola budgeteras för perioden 2016-2018.

En fortsatt ökning av bostäder i Källbyområdet leder till behov av fler förskoleplatser.

Socialnämnden

(mnkr)	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Projekt totalt
Äldreomsorg och handikappomsorg	6,3	8,0	0,0	0,0	
Skogsvägen - korttids/fritids	6,0	6,0			12,0
Inventarier skogsvägen	0,2				
Inventarier AME	0,1				
Inventarier SÄBO		2,0			

Äldreomsorg och handikappomsorg

Skogsvägen, korttids/fritids, behöver större lokaler.

Inventarier AME till deras lokal på Järnvägsgatan.

Antalet äldre ökar och därmed behovet av fler platser i särskilt

boende. Utökning planeras genomföras år 2018 och anslaget är för inventarier till boendet.

Nämnden för service och teknik

(mnkr)	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Energieffektivisering	2,0	2,0	2,0	2,0
Energieffektivisering	1,0	1,0	1,0	1,0
Uppgradering gatubelysning	1,0	1,0	1,0	1,0
Gata-park projekt	2,5	2,2	2,0	2,2
Komponenter gata-park	1,0	1,0	1,0	1,0
Tillgänglighetsanpassning, gatumiljö		0,2		0,2
Broar	0,5			
Gata/Parkprojekt	1,0	1,0	1,0	1,0
Fastighetsinvesteringar	14,6	11,6	10,3	10,3
Komponenter fastighet	3,0	4,0	4,0	4,0
Takkomponenter	8,5	3,5	6,0	6,0
Säkra fastigheter	0,3	0,3	0,3	0,3
Fönster C-huset	2,0	3,0		
Skola- förskola utemiljö**)	0,8	0,8		

***) 0,8 mnkr under två år för att NST ska kunna söka statliga bidrag

Energieffektivisering

Investeringarna har som krav att minska energikostnaderna med mer än vad investeringen kostar. Energieffektivisering kan röra all energianvändning i kommunen, inte bara inom fastighetsområdet. Ett exempel kan vara utbyte av gatubelysning.

Gata/Park

Investeringar för fortlöpande förbättringar inom gata-park, till stor del trafiksäkerhetsåtgärder men också insatser i grönytor, tillgänglighetsanpassning samt beläggningsunderhåll (komponenter gata-park).

Inom Götene kommuns vägnät finns 12 broar. Underhållsåtgärder behöver 2017 göras på bron vid kolonilotterna samt på bron för gc-vägen vid kvarteret Violen.

Fastighet

Investering för att fortlöpande göra nödvändiga tekniska investeringar och underhållsåtgärder i kommunens fastigheter. Särskilt fokus läggs under perioden på underhåll av tak. Fönsterbyte på Centrumhuset ingår. Fortsatt investering för att höja säkerheten i kommunens fastigheter. Säkerhetsarbetet omfattar brand och inbrottslarm, passersystem, övervakningskameror. Inom planeringsperioden görs investeringar på utemiljö inom förskola och skola.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen (KS) har flera uppgifter. Den är facknämnd för vissa frågor precis som övriga nämnder, och har dessutom en särskild roll som regleras i kommunallagen. Denna roll brukar kallas att styra och leda den kommunala organisationen, vilket innebär att ha uppsiktsplikt över alla verksamheter – även kommunala bolag och kommunalförbund – samt att bereda ärenden inför beslut i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för den samlade förvaltningen, med andra ord ansvarig för arbetsgivarfrågor.

Kommunstyrelsen ansvarar även för samhällsbyggnad, kultur och fritid, fysisk planering, bygglov, näringslivsutveckling, övergripande administration, folkhälsa, kommunikation, marknadsföring och turism, natur/miljövård, samhällsbetalda resor samt bredband.

Styrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning, de styrdokument som kommunfullmäktige beslutat samt enligt bestämmelser i styrelsens reglemente.

Verksamhetsmål

Kommunstyrelsens verksamhetsmål 2016-2018.

Mål	Indikator
Medborgarna har möjlighet till dialog och delaktighet i kommunens verksamhet och utveckling.	Mötesformer för kommunikation och dialog utvecklas. Hemsidan och kommunens sociala medier utvecklas som kommunikationskanal. Kommunens e-förvaltning utvecklas.
Kommunen är ett föredöme inom miljöområdet och minskar sin klimatpåverkan genom samarbete med företag och andra aktörer.	Ett nytt energi/klimat/miljöpolitiskt program arbetas fram. Klimatanpassningsstrategin ligger till grund för en utveckling av ett klimatanpassat samhällsbyggande. Kommunen arbetar aktivt med naturvård inom t ex naturreservat, hållbart skogsbruk samt rekreativvärden i tätortsnära skogar och grönområden.
Centrummiljöer utvecklas i alla tätorter.	Naturliga mötesplatser tillskapas och utvecklas utifrån respektive tätorts förutsättningar.
Kulturskola tillskapas för att skapa nya verksamhetsformer, öka tillgänglighet och nå nya målgrupper.	Nya verksamhetsformer, i kulturskolans regi eller i samverkan breddar utbudet. Antalet elever i kulturskolan ökar.
Medborgarna har möjlighet till meningsfulla fritidsaktiviteter.	Medborgarna upplever att de har goda möjligheter att utöva sina fritidsintressen t ex friluftsliv, föreningsliv, kultur, sport mm. Nya mötesplatser för spontana fritidsaktiviteter tillskapas.
Föreningsstödet anpassas till föreningarnas och samhällets utveckling.	Föreningsbidragen ses över.
Biblioteket är för alla. Biblioteket är en kulturell mötesplats och utvecklas i sin roll som informations- och upplevelsecentrum.	Biblioteksverksamheten breddar och fördjupar utbudet och har ett ökat antal besökande.
Det är ett bra företagsklimat i kommunen.	Företagen är nöjda med kommunens effektivitet, kompetens och bemötande i myndighetsutövningen. Det finns mötesformer och mötesplatser där företag, företagorganisationer och kommunen samverkar i utvecklingsfrågor. Översiktsplaner och detaljplaner ger en tydlighet i den långsiktiga fysiska planeringen. Hemsidans information om näringsliv och företagande används och upplevs värdefull.

Mål	Indikator
Upphandlingsunderlag innehåller kriterier som leder till ökad andel ekologisk mat.	Ekologisk mat har en ökad andel av all mat i de kommunala verksamheterna. En kostpolicy arbetas fram med hälso- och miljöaspekter som stödjer en ökad andel ekologisk mat.
Vid upphandling av all mat skall kraven motsvara kraven på svensk livsmedelsproduktion.	Svenska närproducerade produkter har en ökad andel.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ansvarar för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, fritidshem för elever upp till 12 år, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning samt elevhälsa.

Nämnden har det kommunala aktivitetsansvaret för 16- till 19-åringar som antingen avbrutit sina gymnasiestudier eller valt att inte studera på gymnasiet.

BUN utövar tillsyn över fristående förskolor samt fritidshem.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning, de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelse beslutat samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Verksamhetsmål

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsmål 2016-2018.

Mål	Indikator
Attraktiv skolkommun.	Alla ska trivas och må bra.
	Bra kvalitet på våra skolor.
	Bra lärmiljöer.
	Attraktiva utomhusmiljöer.
	Andel barn per årsarbetare ska minska, i förskolan och på låg och mellanstadiet. Minska barngruppernas storlek. Erbjud barnomsorg på obekvämt arbetstid, med utökad antal platser.
Barn och unga ska ges goda förutsättningar att utveckla sin fulla förmåga.	Alla elever ska gå ur skolan med godkända betyg.
	Meritvärdet ska höjas.
	Alla barn har rätt till behöriga och kompetenta lärare i förskola/skola.
	Alla elever ska utmanas/utvecklas och få rätt stöd.
	Samarbete skola – socialtjänst för att stödja barn/ungdomar i riskzon.
	Att alla barn ska kunna läsa när de går ur 3:an.
	Alla barn ska gå i skolan.
Kunskapsnivån höjs genom god kvalitet i hela utbildningskedjan från förskola till högre utbildning.	Tidiga insatser.
	Kompetensutveckling för lärare.
Varje enhet har en väl fungerande kommunikation mellan pedagoger, vårdnadshavare och barn/elever om deras kunskapsmässiga och sociala utveckling.	Kommunikation ska ske genom Delta ²⁾ .
	Ökad samverkan mellan förälder – skola.

²⁾ Delta är en lärplattform som ska underlätta och utveckla lärandet. Detta genom att underlätta kommunikation mellan personal, elever och vårdnadshavare, och som en förlängning av klassrummet till nätet i form av åtkomst till material, diskussionsforum och loggböcker.

Socialnämnden

Socialnämnden (SN) ansvarar för insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, arbetsmarknadsinsatser samt integration av nyanlända. Nämndens ansvarsområde innefattar både förebyggande verksamhet, individuellt inriktade utredningar och verkställighet av beslut.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning, de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelse beslutat samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Verksamhetsmål

Socialnämndens verksamhetsmål 2016-2018.

Mål	Indikator
Alla brukare inom socialnämndens verksamheter ska erbjudas en meningsfull vardag.	Fler med funktionsnedsättning ska komma ut i arbete/praktikplatser/ utbildning.
	Träffpunktsverksamhet i alla tätorter.
	Aktiviteter på särskilt boende.
Den enskilde har möjlighet till självbestämmande, integritet och privatliv.	Insatser anpassas efter varje individs behov.
	Alla ska få ett gott bemötande och visas respekt.
Socialnämnden har ett socioekonomiskt perspektiv och förebyggande förhållningssätt så att barn och ungdomar och deras familjer inte blir långvarigt beroende av socialtjänstens insatser.	Arbeta med förebyggande insatser.
Motverka utanförskap och arbetslöshet.	Socialnämnden verkar för en ökad integration, jämställdhet och sysselsättning.
	Motverka barnfattigdom.
	Verka för tillräckligt många bostäder för unga, funktionsnedsatta, flyktingar och äldre.
	Andel personer beroende av försörjningsstöd ska minska.
Socialnämndens verksamheter ska ha ett miljömedvetet förhållningssätt.	Verka för miljömedvetna val.

Nämnder i samverkan med andra kommuner

Skara kommun är huvudman för gemensamma räddningsnämnden samt nämnden för service och teknik. Det är huvudmannen som ansvarar för nämndens budget.

Bilaga 1. Budgetram förändring 2016-2017

(mnkr)	Detalj-budget 2016	Upp-räkning	Volym	Löne-översyn 2016 t.o.m april	Hyses-förändring 2016	Brand-vatten	Kapital-kostnader för invest-eringar	Effektivi-sering uppdrag från budget-beredning	Priori-tering	Budget 2017
Nämnd nettokostnad										
Kommunfullmäktige	-2,0	0,0								-2,0
Revisionsnämnd	-0,9	0,0								-0,9
Överförmyndare	-1,0	0,0								-1,0
Kommunstyrelse	-72,2	-0,9		-1,4	-0,2	-0,1		1,0	-4,0	-77,8
Barn- och utbildningsnämnd	-303,0	-4,3	-1,5	-4,3	1,3			4,3	0,0	-307,5
Socialnämnd	-249,3	-1,3	-0,8	-1,5				1,1	0,0	-251,9
Nämnden för service och teknik	-19,2	-0,4						0,0	-0,2	-19,8
Räddningsnämnd	-8,9	-0,3				0,1			0,0	-9,0
Budgetenhetsnetto	-656,5	-7,1	-2,3	-7,2	1,1	0,0	0,0	6,4	-4,2	-669,9
Pers.kostn.ökn 2016	-10,4	-3,5		7,2						-6,7
Pers.kostn.ökn 2017	0,0	-11,4								-11,4
Pers.kostn.ökn 2018	0,0									0,0
Pers.kostn.ökn 2019	0,0									0,0
Pensionskostnader	-14,9	-0,5								-15,4
Medfinansiering E20	-1,8									-1,8
Övrigt finansiering	0,5	-0,5								0,0
Förändring volym, befolknings- struktur			-3,5							-3,5
Förändring kapitalkostnader	-2,5				-1,1		0,8			-2,8
Justering för internränta	8,4						-1,8			6,6
Tillf budgetposter	-10,6								3,6	-7,1
Res 1 - Verksamhetens netto- kostnader	-687,8	-23,1	-5,8	0,0	0,0	0,0	-1,0	6,4	-0,7	-712,0
Skatteintäkter	551,0	19,5								570,5
Generella statsbidrag och utjämning	144,0	5,7								149,7
Finansiella intäkter	1,0						0,2			1,2
Finansiella kostnader	-1,5									-1,5
Jämförelsestörande poster	0,0									0,0
Res 2 - Res efter skatte- intäkter och finansnetto	6,7	2,2	-5,8	0,0	0,0	0,0	-0,8	6,4	-0,7	7,9
Extraordinära intäkter/kostnader	0,0									0,0
Res 3 - Förändring av eget kapital	6,7	2,2	-5,8	0,0	0,0	0,0	-0,8	6,4	-0,7	7,9

Bilaga 2. Specifikation för effektiviseringar och prioriteringar

Totalt kommun (mnkr)	Effektiviseringar -6,4	Prioriteringar 4,22
KS	-1,0	3,98
Projektledare samhällsbyggnad		0,70
Samhällsbyggnad - minskningar och lägre uppräknings	-0,2	
Integration inom fritid ungdom		0,45
Fritidslokal hyreshöjning		0,10
Kultur och fritid, inte räkna upp föreningsbidrag	-0,1	
Kultur och fritid	-0,2	
Tillgänglighet		0,10
Landsbygdsprogrammet		0,30
Vägsamfälligheter bidrag		0,13
IT-handlingsplan säkerhetsarbete		0,70
IT-handlingsplan E-arkiv		0,50
IT-handlingsplan E-tjänster		0,30
IT-handlingsplan samhällsbyggnad		0,10
Lekplatser omstrukturering		0,30
Driftpåverkan av investeringar		0,30
Verksamhetsövergripande	-0,1	
Konsult och administration, ex partiella tjänstedigheter	-0,4	
BUN	-4,3	0,00
Besparing, utbildning	-4,3	
SN	-1,1	0,04
AME och trädgårdstjänst	-0,15	
Ledsagare och kontaktpersoner	-0,6	
Minskade sjukskrivningar	-0,35	
Hällekis - gång trygghetsboende o träffpunkt		0,04
NST	0,0	0,20
Driftpåverkan av investeringar		0,20
RN	0,0	0,00

Bilaga 3. Uppdrag

Kommunstyrelsen

- Utredda förslag till Översiktsplan, där infrastrukturen ges särskilt utrymme.
- Intensifiera arbetet omkring de strategiska målen gällande Miljö och Hållbar utveckling.
- Tillgänglighet; utred möjligheterna att öka arbetet med tillgänglighetsdatabasen.
- Föreningsbidragen; fortsätta översynen av strukturen omkring föreningsbidragen.
- Uppdatera tidigare utredning omkring cykelleder och cykelbanor.

Arbetsgivafrågor

- Attraktiv arbetsgivare, inklusive tillfällig budgetpost personalkonsult. Uppdraget är att kartlägga och lägga fram förslag på åtgärder för att sänka sjukfrånvaron.
- Se över tjänstemannaorganisationen, anpassa efter nämndsorganisationen.

Ekonomi

- Utredda de finansiella målen inför processen med budget 2018. Utredda regelverket omkring resultatutjämningsreserven inför processen med budget 2018.
- Tydliggöra intäkter och kostnader i de ekonomiska redovisningarna, för att skapa en helhetsbild av de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten.
- Se över vilka statliga bidrag det finns att söka för olika typer av verksamheter inom hela organisationen.

Barn och utbildningsnämnden

- Utredda och lämna förslag omkring utbildningsmiljön för barn och elever med särskilda behov.

Socialnämnden

- Träffpunkterna – utreda verksamheten och organisationen omkring kommunens träffpunkter.
- Hemmaplanslösningar – Utredda om mer verksamhet kan utföras inom kommunens organisation istället för att detta köps utanför kommunen.
- Trygghetsboende – utreda behovet av trygghetsskapande åtgärder inom boendeformen.
- Se över chefsorganisationen, kan nämnden med omprioriteringar skapa en mer hållbar arbetsmiljö.

Nämnden för service och teknik (gemensam Skara - Götene)

- Attraktiva miljöer. Utred en tydlig plan för skötseln av centrummiljöer, så de upplevs som vackra och trivsamma för medborgarna. De budgetmedel som avsätts för attraktiva miljöer ska användas till ökade skötselnivåer sommartid i de centrala delarna av samhällena. Öka dialogen med nedborgarna omkring frågan om attraktivare samhälle.
- Energieffektiviseringar, utreda intensifiering av insatser inom kommunens fastighetsbestånd mm, tydligare omvärldsbevakning gällande bl.a. statliga stöd inom området.
- Kompetens – Utred och beskriv kompetensbehov och kompetensförsörjning inom den tekniska verksamheten.

GöteneBostäder

- Utarbeta en flerårig plan omkring bostadsförsörjningen i kommunen.

Götene Vatten och Värme

- Uppdatera utredningen omkring utbyggnationen av VA på Kinnekulle, i samarbete med Samhällsbyggnadsenheten på kommunen.

Kommunfullmäktiges beslut

Bilaga 4 - Sammanträdesprotokoll 2016-09-26

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sida
19(33)

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2016-09-26

§ 77

Dnr 2016-000068

Budget 2017 och verksamhetsplan 2018-2019 - Götene kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Budgetram till styrelser, nämnder och verksamheter för år 2017 fastställs.
2. Inriktningen för åren 2018-2019 fastställs som underlag för den fortsatta planeringen.
3. Skattesatsen fastställs för 2017 till 21,77 kr.
4. Angivna finansiella mål fastställs.
5. Resultatbudget, balansbudget och finansieringsbudget fastställs.
6. Investeringsbudget för 2017 med planåren 2018-2020 fastställs.
7. Till kommunstyrelsen delegeras att fördela tillfälliga budgetposter till styrelser, nämnder och verksamheter i arbetet med verksamhetsbudget.
8. Till kommunstyrelsen delegeras att fördela centrala lönejusteringsmedel till styrelser, nämnder och verksamheter utifrån utfall av lönerörelsen 2017.
9. Till kommunstyrelsen delegeras rätt att fatta beslut om tekniska justeringar av budgetram till nämnder och styrelser, under förutsättning att ärendena inte är av principiell art.
10. Till kommunstyrelsen delegeras rätt att fördela av regeringen föreslagen utökning av statsbidrag att använda för långsiktig ekonomisk hushållning. Götene kommuns andel väntas vara ca 25 mnkr av 10 mdkr för år 2017.
11. Kommunstyrelse respektive nämnd får rätt att omdisponera mellan investeringsprojekt inom sitt område. Kommunstyrelsen har även rätt att omdisponera investeringsbudget mellan styrelse och nämnder.

Justerandes sign

Ultdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Götene kommun

Sida
20(33)

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2016-09-26

§ 77 forts

12. Innan en investering startas ska beslut fattas av ansvarig styrelse eller nämnd. Styrelse/nämnd har rätt att besluta om undantag. För varje investering ska finnas en aktuell kalkyl som beslutsunderlag.
13. Investeringar för anpassning av fastigheter för externa hyresgäster ska vara finansierad via hyran och ingår därmed inte i investeringsbudgeten. Kommunstyrelsen och/eller den gemensamma nämnden för Service och Teknik ges mandat att fatta beslut om investeringar för detta ändamål upp till 1,0 mnkr år 2017.
14. Kommunstyrelsen bemyndigas att under år 2017 göra upphandling av nyupplåning för Götene kommun med upp till 30 mnkr. Kommunstyrelsen bemyndigas att, utöver ovan låneram, besluta om inlösen eller omsättning för lån som löper ut under år 2017.
15. Kommunstyrelsen och nämnder får i uppdrag att ta fram verksamhetsmål samt verksamhetsbudget utifrån fastställd budgetram.
16. I budget år 2017 avsätts inte medel för en partiell inlösen av kommunens pensioner intjänade före 1998. Om möjligheten uppstår vid årets slut ska det finnas möjlighet att göra en partiell inlösen som kommunstyrelsen beslutar om.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Vår vision:

Bo i Götene,
lev i världen.

Foto: Mikael Lundgren.

Götene kommun

533 80 Götene | Besöksadress: Torggatan 4

Telefon: 0511-38 60 00 | E-post: gotene.kommun@gotene.se

www.gotene.se

Götene kommun

The logo for Götene kommun features a stylized blue and green mountain range above several horizontal blue lines representing water. Below the graphic, the text "Götene kommun" is written in a bold, sans-serif font.